

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 397/2025-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených LEGAL CARTEL s.r.o., Na Hrebienku 5433/40, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní vedenom v súčasnosti pod sp. zn. B1-12C/31/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/31/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/31/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Každému zo sťažovateľov **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie po **1 000 eur**, ktoré im **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania **1 442 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. apríla 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/31/2020.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právny predchodca sťažovateľov podal návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, ktorým sa domáhal zaplataenia 1 038 eur s príslušenstvom z titulu spôsobenej škody na motorovom vozidle. Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz (sp. zn. 33Up/987/2019), ktorým návrhu vyhovel. Proti označenému platobnému rozkazu bol podaný odpor, v dôsledku čoho bola vec postúpená Okresnému súdu Bratislava I. Sťažovatelia uvádzajú, že prvé pojednávanie v danej veci sa uskutočnilo 30. septembra 2022, druhé 10. februára 2023. Právny zástupca sťažovateľov podaním z 8. septembra 2023 oznámil súdu, že pôvodný žalobca 21. augusta 2023 zomrel. Sťažovatelia písomne oznámili, že dedičské konanie po nebohom bolo právoplatne skončené 24. januára 2024. Mestský súd uznesením z 2. septembra 2024 rozhodol o pokračovaní v napadnutom konaní so sťažovateľmi. Pôvodný žalobca, ako aj sťažovatelia viackrát urgovali konajúci súd, aby konal a rozhodol, avšak bezvýsledne, pretože do podania tejto sťažnosti mestský súd v napadnutom konaní nerozhodol.

3. Sťažovatelia, vychádzajúc z uvedeného, namietajú, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní dochádza k porušovaniu ich označených práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Preto navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že označené práva sťažovateľov boli postupom mestského súdu v napadnutom konaní porušené, prikázal mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľom finančné zadost'učinenie každému po 3 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 397/2025-15 z 1. júla 2025 sťažnosť prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

5. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1Spr. V/471/2025 z 18. júla 2025 v podstatnom odkázal na pripojené vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá stručne chronologicky opísala priebeh napadnutého konania. Poukázala na skutočnosť, že predmetná vec jej bola pridelená 31. januára 2025, a rovnako na svoju neprimeranú zaťaženosť. K celkovej dĺžke napadnutého konania uviedla, že táto bola ovplyvnená odročením jedného termínu pojednávania z dôvodov na strane žalovaného, ďalšieho z dôvodov na strane zákonného sudcu a v neposlednom rade k doterajšej dĺžke napadnutého konania prispelo aj úmrtie žalobcu. K skutkovej a právnej zložitosti veci uviedla, že nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľov, že vec nie je skutkovo a právne zložitá, keďže dosiaľ nebolo dokončené dokazovanie výsluchom navrhnutých svedkov. Na nadchádzajúcom pojednávaní bude nevyhnutné jednak vzhľadom na dosiaľ vykonané dokazovanie, ako aj zmenu zákonného sudcu nanovo predniesť predbežné právne posúdenie, umožniť vyjadriť sa stranám k nemu a realizovať výsluch svedka. Vzhľadom na penzum možných procesných situácií súd považuje za predčasné zo strany sťažovateľov uzatvárať a prezumovať, že súd môže na ďalšom pojednávaní

meritórne rozhodnúť. Vyjadrila sa aj k sume požadovaného finančného zadost'učinenia, ktorú považovala za neprimeranú, keďže s'ťažovatelia nijako nepreukázali, že by im vedenie súdneho konania spôsobilo značnú majetkovú a nemajetkovú ujmu. K ďalším objektívnym okolnostiam ovplyvňujúcim doterajšiu dĺžku napadnutého konania zákonná sudkyňa uviedla poddimenzovanosť a preťaženosť okresného súdu, pandémie COVID-19 a reformu súdnej mapy. V závere svojho vyjadrenia informovala, že určila termín pojednávania 24. septembra 2025.

6. Ako už bolo uvedené, súčasťou vyjadrenia mestského súdu bola aj stručná chronológia úkonov. Z predloženého spisu vyplývajú tieto podstatné skutočnosti týkajúce sa procesných úkonov súdu a strán konania:

- 5. augusta 2018 – doručený návrh na vydanie platobného rozkazu,
- 3. marca 2020 – Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz,
- 3. marca 2020 – doručený odpor,
- 25. mája 2020 – doručené vyjadrenie pôvodného žalobcu k odporu,
- 26. mája 2020 – postúpenie veci Okresnému súdu Bratislava I (doručené 28. mája 2020),
- 17. júna 2020 – súd uznesením vyzval žalovaného na vyjadrenie k veci a k vyjadreniu žalobcu,
- 7. augusta 2020 – doručené vyjadrenie žalovaného,
- 4. januára 2021 – doručená žiadosť pôvodného žalobcu o konanie vo veci,
- 15. marca 2021 – určený termín pojednávania na 25. máj 2022,
- 11. mája 2021 – žiadosť žalovaného o zmenu termínu pojednávania (dôvod – plánovaná dovolenka),
- 25. mája 2022 – pojednávanie odročené bez prejednania veci na 30. september 2022,
- 30. septembra 2022 – prvé pojednávanie odročené na účel doplnenia dokazovania na 10. február 2023,
- 12. októbra 2022 – uznesenie o uložení povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu,
- 10. februára 2023 – pojednávanie odročené na účel doplnenia dokazovania na 29. marec 2023,
- 24. marca 2023 – oznámenie o zrušení termínu pojednávania určeného na 29. marec 2023,
- 11. apríla 2023 – určený termín pojednávania na 20. september 2023,
- 8. septembra 2023 - oznámenie právneho zástupca o smrti žalobcu zomrelého 21. augusta 2023,
- 12. septembra 2023 – oznámenie súdu o zrušení pojednávania, nový termín pojednávania súd určí po skončení dedičského konania,
- 30. januára 2024 – doručené právoplatné uznesenie o dedičstve,
- 30. mája 2024 – žiadosť právnych nástupcov žalobcu o pokračovanie v konaní a určenie termínu pojednávania,
- 2. septembra 2024 – uznesenie o pokračovaní v konaní s dedičmi žalobcu (s'ťažovateľmi).

7. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskom okresného súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

9. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

11. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, vychádzajúc z obsahu spisu, ústavný súd konštatuje, že ide o bežnú agendu po skutkovej aj právnej stránke, a to napriek pochybnosti zákonnej sudkyne odôvodňovanej potrebou uskutočniť výsluch svedka.

12. Pri skúmaní správania sťažovateľov a ich právneho predchodcu v napadnutom konaní ústavný súd nezistil okolnosti, ktorými by prispeli k zbytočným prietahom v napadnutom konaní.

13. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní.

14. Zo spracovanej chronológie postupu okresného súdu a neskôr mestského súdu vyplýva, že konanie ako celok je poznačené zbytočnými prietahmi a nesústredenou činnosťou. Okresný súd v napadnutom konaní vykonal prvé pojednávania 30. septembra 2022, teda po vyše dvoch rokoch a troch mesiacoch od postúpenia veci, čo možno považovať za nesústredenú činnosť, resp. zbytočný prietah, keďže súd počas tohto obdobia len uznesením vyzval žalovaného k vyjadreniu k žalobe.

Dosiaľ súd v napadnutom konaní realizoval len dve pojednávania. Je pravdou, že v konaní došlo k úmrtiu pôvodného žalobcu, ktoré prispelo k celkovej dĺžke napadnutého konania, ale táto skutočnosť bola riadne oznámená, rovnako ako aj výsledok dedičského konania, pričom toto predĺženie konania v súhrne predstavuje necelých päť mesiacov. V rámci skutočnosti, že od podania návrhu uplynulo viac ako sedem rokov a od postúpenia veci viac ako päť rokov, je možné konštatovať, že príčinou doterajšej dĺžky napadnutého konania bol postup súdu, a nie okolnosti veci. Dôkazom toho je aj skutočnosť, že po oznámení okruhu dedičov (30. januára 2024) súdu bol tento nečinný ďalších osem mesiacov, keď rozhodol o pokračovaní konania bez toho, aby určil termín pojednávania, ktorý bol konajúcim súdom napokon určený na 24. september 2025.

15. V súvislosti s obranou mestského súdu, resp. zákonnej sudkyne o neprimeranej zaťažnosti a personálnej poddimenzovanosti jej oddelenia ústavný súd opakovane pripomína, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietáhov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k ministrom spravodlivosti. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter (m. m. II. ÚS 248/2024).

16. Pokiaľ ide o vágny argument, že k doterajšej dĺžke prispela aj pandémia COVID-19, uvedené nemožno bez ďalšieho akceptovať, keďže mestský súd nijak nevysvetlil, ako pandémia v napadnutom konaní skomplikovala postup konajúceho súdu v danej veci.

17. Vychádzajúc z uvedeného a prihliadajúc na doterajšiu dĺžku napadnutého konania a zistené zbytočne prietahy, ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní boli porušené označené práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

18. Keďže napadnuté konanie posudzované nie je v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľov právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

20. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadali o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia po 3 000 eur, čo odôvodnili pocitom frustrácie, stratou dôvery v súdnictvo a pretrvávajúcim stavom právnej neistoty.

21. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie

bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadostučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

22. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania, berúc do úvahy predmet napadnutého konania, správanie sťažovateľov, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie 1 000 eur pre každého zo sťažovateľov za primerané finančné zadostučinenie (bod 3 a 5 výroku nálezu).

V. Trový konania

23. Vychádzajúc z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ústavný súd priznal podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľom náhradu trov konania z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva spoločné úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 556,5 eur vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 14,84 eur, ktorá sa vzhľadom na skutočnosť, že právny zástupca je aj platcom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje o 23 %. Trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, tak ako to vyplýva zo súdneho spisu, predstavujú 1 442 eur (bod 4 výroku nálezu).

24. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

25. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu